

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta – katedra trestního práva

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: **Jan Kurečka**

Téma práce: **Důsledky porušení předpisů o dokazování pro účinnost důkazů**

Rozsah práce: 67 stran (4 strany – literatura a resumé)

Datum odevzdání práce: 30. 6. 2010

1. Aktuálnost tématu

Diplomovou práci studenta 5. ročníku Právnické fakulty UK v Praze Jan Kurečky, která je věnována problematice důsledků porušení předpisů o dokazování pro účinnost důkazů, považuji za velmi aktuální, a to s přihlédnutím k připravované nové kodifikaci trestního řádu, o níž však autor, byť je běžně dostupný vládou České republiky schválený věcný záměr zákona o trestním řízení soudním (trestní řád), z tohoto hlediska blíže nepojednal, ač v části IV. bodu 19. písm. B. tohoto věcného záměru je upraveno i zákonné vymezení kritérií posouzení absolutní a relativní neúčinnosti důkazů a nepřipustnosti důkazů (tzv. vylučovací normy).

2. Náročnost tématu

Zvolené téma je pro diplomovou práci poměrně náročné vzhledem k rozsahu a složitosti problematiky jednotlivých aspektů absolutní a relativní neúčinnosti důkazů a také s přihlédnutím k tomu, že judikatura ohledně těchto otázek jak obecných soudů, tak i Ústavního soudu, jakož i Evropského soudu pro lidská práva (dále jen ESLP), je poměrně rozsáhlá a stále se vyvíjí.

Hlavní metodou zpracování posuzované diplomové práce je analýza právní úpravy ve světle literárních pramenů a judikatury. V práci nebyla využita, a to na škodu věci, komparativní metoda ve vztahu k úpravě této problematiky v zahraničí. Proto také nebylo možno posoudit schopnost práce diplomanta s cizojazyčnými texty (seznam pramenů neobsahuje žádnou zahraniční literaturu).

Autor prokázal potřebné výchozí teoretické znalosti pro zpracování tématu. Kladem je nepochybně práce s judikaturou.

3. Hodnocení způsobu zpracování tématu

Po stručném úvodu a obecných otázkách vztahujících se k základním pojmům dokazování a základním zásadám dokazování se diplomant věnoval problematice přípustnosti (účinnosti) důkazů a procesním důsledkům porušení předpisů o dokazování v obecné rovině, kde na základě základní literatury a judikatury poukázal na rozhodné otázky a s tím spojené

problémy vztahující se k absolutní a relativní neúčinnosti důkazů a nepřipustnosti důkazů. Výklad je zde relativně stručný, ale ucelený a s logickým závěrem, že poměrně strohá právní úprava obsažená v trestním řádu, která ponechává velký prostor právní teorii a judikatuře, je vzhledem k právnímu systému a právní tradici České republiky spíše zápor (str. 19). Tento závěr by však měl být více odůvodněn, neboť by měly být na jedné straně zhodnoceny klady a na druhé straně záporné tohoto pojetí, aby o učiněném závěru nevznikaly pochybnosti, neboť argumentace právní tradicí v systému práva v České republice nevyznívá příliš přesvědčivě. Kritizovaný legislativní přístup totiž není v rozporu s tradicí a systémem trestního práva v České republice, který historicky nevolil nikdy jiný způsob právní úpravy. Systém vylučovacích norem, který se někdy v této souvislosti zmiňuje je vlastní spíše anglosaskému precedenčnímu systému, neboť je založen na soudní judikatuře, která tyto vylučovací normy vytvořila. Navíc judikatura v každém systému má a vždy podle mého názoru bude mít rozhodující význam při řešení konkrétních případů neúčinnosti opatřených a v trestním řízení provedených důkazů. To na druhé straně neznamená, že by kritéria posouzení absolutní a relativní neúčinnosti důkazů a nepřipustnosti důkazů neměla být vymezena v trestním řádu, ba právě naopak.

Jádrum diplomové práce je pak kapitola 2., která se věnuje některým důkazním prostředkům z hlediska neúčinnosti důkazů (výpověď – správně výslech obviněného, výslech svědka, a to i na „detektoru lži“, znalecký posudek a odposlech a záznam telekomunikačního provozu). Vadou jistě je, že se autor nevěnoval dalším důkazním prostředkům, které mají z naznačených hledisek nemalý význam (zejména např. ohledání osoby a věci, věcný a listinný důkaz, rekonstrukce, vyšetřovací pokus atd.). Za klad jistě také nelze považovat obecné výklady o jednotlivých důkazních prostředcích, které měly být omezeny na minimum a podstatně více se autor měl věnovat vadám a pochybením při provádění jednotlivých důkazních prostředků, které mohou způsobit absolutní nebo relativní neúčinnost důkazů, zvláště když některé tyto partie jsou velmi stručné (např. vady výslechu a výpovědi obviněného, které mají necelé dvě strany – viz str. 32 až 34, u znalce taková partie zcela chybí – viz str. 47 až 54; podobně je tomu u odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, kde se však autor použitelností záznamů podstatně více věnuje ve vlastní textu – srov. zejména str. 57 až 59). Zajímavý je oddíl 2.4. věnovaný fyziodetekčnímu vyšetření – tzv. detektoru lži (str. 39 až 47), kde autor na podkladě zevrubného rozboru této problematiky činí vlastní závěr spoléhající na vývoj technologie, psychologie, psychiatrie a biologie člověka. Přestože je v zásadě v rozporu s praxí jednotlivých evropských států a nebyl ani podrobněji zdůvodněn, přičemž je podle mého názoru velmi optimistický, hodnotím celkově tuto část v zásadě kladně. Naproti tomu závěrečné shrnutí a doporučení je velmi stručné (jedna strana). Doporučení, že „by bylo vhodné rozšířit zákonnou úpravu o ustanovení explicitně deklarující nepřipustnost důkazu v konkrétních případech“ postrádá bližší zdůvodnění a konkretizaci, byť s ním lze v obecné poloze jistě souhlasit.

Dobrá je logická stavba práce. Zvolený styl zpracování je spíše popisný a poměrně málo jsou zastoupeny partie diskusní či polemické. Diplomant se mohl také podrobněji věnovat vlastnímu zhodnocení právní úpravy, přičemž bylo možno přijít i s vlastními úvahami de lege ferenda, zejména pokud by se seznámil s některými návrhy ve věcném záměru nového trestního řádu. Práce je jinak psána srozumitelně a na potřebné jazykové úrovni, byť s určitými „překlepy“ a drobnými gramatickými nesprávnostmi.

Z toho pak vyplývají otázky pro obhajobu diplomové práce:

1. Jaké je zhodnocení úpravy absolutní a relativní neúčinnosti důkazů a nepřipustnosti důkazů navržené ve věcném záměru nového trestního řádu schváleného vládou České republiky?

2. Jaký přístup k právní úpravě neúčinnosti důkazů je třeba podle názoru diplomanta konkrétně zvolit?

Přes všechny shora uvedené dílčí výhrady předložená diplomová práce splnila svůj cíl, neboť v zásadě v potřebném rozsahu pojednala o problematice neúčinnosti důkazů v České republice.

Předložená diplomová práce vyhovuje požadavkům kladeným na diplomovou práci. Navrhovaná známka -- 3.

V Praze dne 18. srpna 2010

Vedoucí diplomové práce:
Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph. D.
